

LIIKENNE- JA VIESTINTÄVALIOKUNNAN MIETINTÖ 24/2004 vp

Hallituksen esitys laeiksi ajoneuvolain ja polttoainemaksusta annetun lain 9 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 16 päivänä marraskuuta 2004 lähettänyt liikenne- ja viestintävaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laeiksi ajoneuvolain ja polttoainemaksusta annetun lain 9 §:n muuttamisesta (HE 235/2004 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- liikenneneuvos Kari Saari, liikenne- ja viestintäministeriö
- kehityspäällikkö Markus Pyykkönen, sosiaali- ja terveysministeriö
- yksikönpäällikkö Anna Malkamäki, Ajoneuvohallintokeskus.

Lisäksi kirjallisen lausunnon on antanut
— valtiovarainministeriö.

HALLITUKSEN ESITYS

Traktoreiden kansallista tyyppihyväksyntää ja traktoreiden yksittäishyväksyntää koskevia menettelyjä selvennetään sekä traktoreiden EY-tyyppihyväksyntäviranomaiseksi muutetaan sosiaali- ja terveysministeriön sijasta Ajoneuvohallintokeskus. Lisäksi ajoneuvolakiin tehdään

muutoksia, jotka koskevat tutkimuslaitosten hyväksyntävaatimusten ajantasaistamista sekä ajoneuvojen rekisteröintiä. Samalla tehdään ajoneuvolain muutoksesta seurausta oleva säädöstekninen muutos polttoainemaksusta annettuun lakiin.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Valiokunnan huomiota on kiinnitetty traktoreiden käytön yhteydessä sattuneisiin onnetto-

muuksiin, joissa lapset ovat olleet osallisina, ja siihen, että lapsi-istuinta käyttäen onnettomuuksia voidaan vähentää. Traktorien, moottorityökoneiden ja maastoajoneuvojen, niiden perävau-
nujen sekä hinattavien laitteiden rakenteesta ja varusteista annetussa liikenne- ja viestintäministeriön asetuksessa (1251/2002) ei nykymuodossaan kuitenkaan säädetä vaatimuksia traktorin ohjaamon matkustajan istuimesta, sillä matkus-

tajan istuin ei ole pakollinen traktoreissa. Sen sijaan, jos traktoriin on sijoitettu vapaaehtoisesti matkustajapaikka, säädetään sen käytöstä ja turvallisuudesta ajoneuvojen käytöstä tiellä annetun asetuksen (1257/1992) 40 §:ssä. Pykälän mukaan traktoriin ja moottorityökoneeseen saa kuljettajan lisäksi ottaa kuljetettavaksi enintään kaksi henkilöä, jos näille on järjestetty pyörillä varustettujen maatalous- ja metsätraktoreiden matkustajan istuimia koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annetun EY:n neuvoston direktiivin (76/763/ETY), jäljempänä traktoridirektiivi, mukaiset kiinteät ja turvalliset istuimet. Henkilöt eivät saa haitata näkyvyyttä eivätkä muutoinkaan ajoneuvon kuljettamista.

Valiokunta toteaa, että säännökset sallivat näin jo nykyisin traktoriin matkustajan istuimen. Traktoridirektiivi asettaa matkustajan istuimelle turvallisuutta koskevat vähimmäisvaatimukset. Nämä traktorin matkustajan istuimet on tarkoitettu ensisijaisesti aikuisen ns. apumiehen istuimiksi, ja ne ovat usein myös kokoon taitettavia. Näihin direktiivin sallimiin apumiehen istuimiin on valiokunnan saaman selvityksen mukaan mahdollista erinäisin menetelmin kiinnittää lastenistuin.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että turvalaitteiden käyttöä autoissa koskevan direktiivin (2003/20/EY) ja lasten turvalaitteita koskeva hyväksyntädirektiivin (2000/3/EY) mukaan vaadittava turvalaite ei aina ole turvaistuin, vaan se voi olla lapsen koosta riippuen joko turvakaukalo, turvaistuin, istuintyyny tai muu kokoonpano, johon voi kuulua yhdistelmä nauhoja tai taipuisia osia sekä lukitseva solki, säätölaitteita, kiinnittimiä ja joissakin tapauksissa täydentävä tuoli ja/tai törmäyssuoja, jonka voi kiinnittää moottorikäyttöiseen ajoneuvoon. Turvalaitteiden käyttöä koskevan direktiivin (2003/20/EY) mukaan aikuisten turvavöihin ilman lasten turvalaitteita saa sallia kiinnittää vähintään 135 cm pituisen lapsen.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että jo nyt moninaisin turvalaittein voidaan parantaa lasten turvallisuutta traktoreissa. Valiokunta katsoo kuitenkin, että tulee valistuskampanjoin

ja muilla toimenpiteillä pyrkiä lisäämään lasten turvallisuutta edistämällä lasten turvalaitteiden käyttöä traktoreissa, silloin kun niissä kuljetaan lapsia.

Yksityiskohtaiset perustelut

14 §. Traktori. Hallituksen esityksen 5 momentissa on asetuksenantovaltuus, joka koskee tyyppihyväksyntää, josta säännökset ovat lain 5 luvussa. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa momentin siirtämistä 5 luvussa olevaan 40 pykälään, jossa säädetään tyyppihyväksyntää koskevista tarkemmista säännöksistä. Valiokunta on tehnyt vastaavat muutokset pykälän muotoiluun.

40 §. Tyyppihyväksyntää koskevat tarkemmat säännökset. Valiokunta ehdottaa esityksen 14 §:n 5 momentin siirtämistä pykälän 1 momentiksi ja pykälän otsikon muuttamista koskemaan yleisesti tyyppihyväksyntää koskevia tarkempia säännöksiä. Koska on asianmukaista muotoilla momentin asetuksenantovaltuus siten, että valtuus koskee lakia tarkempien säännösten antamista, valiokunta ehdottaa vastaavaa muutosta momentin muotoiluun. Momentin perustelujen ja liikenne- ja viestintäministeriön ilmoituksen mukaan asetuksenantovaltuuden tulee koskea vain EY-tyyppihyväksyntöjä, ja siksi valiokunta ehdottaa valtuuden rajaamista kyseisellä tavalla.

Nykyinen 1 momentti siirtyy ehdotetun muutoksen johdosta 2 momentiksi. Valiokunta on tehnyt vastaavat muutokset pykälän muotoiluun.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella liikenne- ja viestintävaliokunta ehdottaa,

että 2. lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana ja

että 1. lakiehdotus hyväksytään hallituksen esityksen mukaisena, paitsi 14 ja

40 § muutettuina (*Valiokunnan muutosehdotukset*).

Valiokunnan muutosehdotukset

14 §

Traktori

(1—4 mom. kuten HE)
(5 mom. poist.)

40 §

(Poist.) Tyyppihyväksyntää (poist.) koskevat tarkemmat säännökset

Tarkempia säännöksiä maatalous- ja metsätraktoreiden, niiden perävaunujen ja vedettävien vaihdettavissa olevien koneiden sekä näihin ajoneuvoihin tarkoitettujen järjestelmien, osien ja erillisten teknisten yksiköiden EY-tyyppihyväksynnästä säädetään valtioneuvoston asetuksella. (Uusi)

(2 mom. kuten HE:n 1 mom)

Helsingissä 7 päivänä joulukuuta 2004

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Markku Laukkanen /kesk
vpj. Matti Kangas /vas
jäs. Mikko Alatalo /kesk
Leena Harkimo /kok
Marjukka Karttunen /kok
Inkeri Kerola /kesk
Risto Kuisma /sd
Reino Ojala /sd

Erkki Pulliainen /vihr
Eero Reijonen /kesk
Pertti Salovaara /kesk
Arto Seppälä /sd
Harry Wallin /sd
Raimo Vistbacka /ps
vjäs. Reijo Paajanen /kok
Lyly Rajala /kok.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Mika Boedeker.